Průběžná informace:

OPATŘENÍ NA HORNÍ OPAVĚ

Vláda ČR dne 21. dubna 2008 svým usnesením č. 444 schválila realizaci opatření ke snížení povodňových rizik v povodí horního toku řeky Opavy prostřednictvím varianty menší nádrže Nové Heřminovy v kombinaci s dalšími opatřeními, a zároveň schválila zásady pro vypořádání práv k nemovitostem dotčených realizací opatření. Vybraná varianta se stala součástí Návrhu Plánu oblasti povodí Odry a Návrhu Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje.
Nosným prvkem navrhovaných opatření je menší nádrž Nové Heřminovy s objemem 16,15 mil. m^3. Nádrž je doplněna úpravou koryta řeky Opavy, hrázemi a kompenzačními revitalizacemi údolní nivy od jezu v Kunově nad Novými Heřminovy až po město Krnov, včetně samotné nádrže. Pod Krnovem až po město Opavu jsou pak sídla chráněna lokálními hrázemi. Připravená koncepce přírodě blízkých opatření zahrnuje zejména 7 malých ochranných nádrží.
Menší nádrž Nové Heřminovy je navrhována jako víceúčelová s hlavním účelem tlumení povodní a také s omezeným zásobním objemem pro nadlepšování průtoků v době sucha, s možností rekreace a doplňkovou výrobou elektrické energie. Návrhovou stoletou povodeň s kulminací 209 m^3/s lze nádrží transformovat na průtok 100 m^3/s.

Vzhledem k tomu, že uvedené snížení stoleté povodně na průtok 100 m^3/s neskýtá ochranu před povodněmi podle dohodnutých standardů pro obce pod nádrží, jsou v obcích Zátor a Brantice a ve městě Krnov (po soutok s Opavicí) navrhovány úpravy zkapacitňující koryta vodních toků, rekonstrukce mostů, zhotovení hrází, úpravy či odstranění jezů, spádových stupňů, apod.

Soubor návrhů říčních úprav byl po celé své délce doplněn revitalizačními opatřeními (stěhovavá kyneta, střídání brodů a tůní, rozramenění toku, nové trasování, obnova přirozené nivní vegetace, apod.) s cílem zajistit při dosažení požadované úrovně ochrany sídel před povodněmi také zlepšení hydromorfologického stavu toků na úroveň, která je požadována Rámcovou směrnicí vodní politiky (2000/60/ES).
Pod Krnovem až po město Opavu je ochrana sídel navrhována formou lokálních ochranných hrází. Bezprostředně pod městem Krnov vyvolá toto opatření nutnost zvýšení stávající ochranné hráze na polském území v délce cca 2 km, což s sebou nese problematiku mezinárodního česko – polského projednání.
Součástí uceleného záměru s menší nádrží Nové Heřminovy by měly být kromě zmíněné nádrže, úprav toků, souboru malých vodních nádrží a úprav v ploše povodí také rozšíření monitorovací sítě a návrh na doplnění vybavení pro povodňové záchranné a zabezpečovací práce v dotčeném území.

Původní předpokládaný náklad na realizaci navržených opatření byl stanoven na 8 mld. Kč v cenové úrovni roku 2007, přičemž z toho náklad na environmentální opatření (revitalizace toků a zátopy, obtok nádrže, opatření v krajině, včetně malých nádrží) činil přibližně 1,6 mld. Kč. Další náklad zhruba do 2 mld. Kč si vyžádá přeložka silnice I. třídy Krnov – Bruntál v oblasti obce Nové Heřminovy, která by měla být vybudována v předstihu před plánovanou dobou realizace vodní nádrže. Všechna navržená opatření se budou budovat postupně nejdříve od roku 2012 s předpokládaným dokončením všech objektů kolem roku 2020. Ke konci roku 2009 byla dokončena dokumentace investičního záměru pro celé opatření a byla předána Ministerstvu zemědělství ČR.

Na základě zpracovaného investičního záměru a v souladu s výše uvedeným usnesením vlády se celým opatřením zabývala v únoru 2011 znovu vláda ČR, která svým usnesením č. 119 ze16. února 2011.
Vláda vzala na vědomí postup přípravy opatření, schválila částku 280 mil. Kč na dokončení majetkoprávního vypořádání majetku, dotčeného stavbou a uložila ministrům zemědělství a životního prostředí pokračovat v přípravě a realizaci opatření s návrhem úsporných opatření při zpracování dokumentace pro územní řízení. Stavby, které lze financovat ze stávajících programů financování, konkrétně programu Ministerstva zemědělství ČR „Prevence před povodněmi“ a „Operačního programu životní prostředí“ Ministerstva životního prostředí tak budou financovány z těchto programů.

V rámci přípravy stavby probíhá majetkoprávní vypořádání majetku, dotčeného budoucí přehradou včetně zátopy. V usnesení vlády z roku 2008 vláda stanovila způsob oceňování náhrad za vykoupený majetek a vyčlenila částku 200 mil. Kč pro zahájení majetkoprávního vypořádání, a to pro roky 2009 – 2012. Tato část vypořádání byla ukončena v roce 2011, v současnosti jsou realizovány výkupy v rámci finančního limitu z usnesení vlády č. 119 z r. 2011. Schválená částka 280 mil. Kč je rozdělena do let 2012 – 2016, přičemž pro každý kalendářní rok je stanoven finanční limit. V roce 2012 to je 30 mil. Kč a majetek v tomto limitu je již

vykoupen. Vykoupený majetek zůstává podle smlouvy i nadále v užívání původních vlastníků do doby, než budou muset být nemovitosti předány investorovi z důvodu termínu zahájení přípravných a stavebních prací.

Ve smyslu vládního usnesení č. 119 ze dne 16. 2. 2011 státní podnik Povodí Odry pokračuje plynule v přípravě projektových dokumentací směřujících k realizaci souboru navržených protipovodňových opatření.

Při přípravě dokumentací pro územní rozhodnutí (DUR) pro stavby na horní Opavě byl kladen důraz na zpracování dokumentací staveb, u kterých lze zajistit financování zejména z Operačního programu životního prostředí. Jedná se o tyto stavby:

- Suchá nádrží Jelení
- Suchá nádrž Loděnice
- Opatření v úseku Zátor-Brantice, revitalizace
- Opatření v úseku Zátor-Brantice, ochrana pravobřežního území
- Opatření v úseku Brantice-Kostelec, revitalizace
- Opatření v úseku Brantice-Kostelec, ochrana pravobřežního území

U všech uvedených staveb je DUR již zpracována, a probíhají majetkoprávní jednání s majiteli dotčených pozemků. Pro suchou nádrž Loděnice bude po obdržení souhlasu s vynětím ze ZPF (v nejbližší době) zahájeno územní řízení. Pravomocné územní rozhodnutí lze tak očekávat v listopadu 2012. U suché nádrže Jelení jsou pozemky, jejichž majetkoprávní vypořádání vyžaduje časově náročná projednávání s majiteli pozemků. Podání žádosti o území rozhodnutí předpokládáme v říjnu tohoto roku, vydání pravomocného územního rozhodnutí pak na přelomu roku 2012/2013. U staveb v úsecích Zátor-Brantice a Brantice-Kostelec probíhá velmi náročná majetkoprávní příprava. S ohledem na množství dotčených pozemků a častý nesouhlas majitelů s výkupem lze očekávat, že žádosti o územní rozhodnutí budou podávány koncem podzimu 2012, pravomocné územní rozhodnutí pak na začátku roku 2013.

Obecně je u všech staveb snaha o zajištění pravomocného územního rozhodnutí v termínu před uzavřením výzvy k podání žádosti do Operačního programu životního prostředí. Současné podmínky SFŽP jsou nastaveny s omezujícím časovým faktorem, kdy zahájení akce je vázáno na rok 2013 a ukončení do konce roku 2015. Jakékoliv prodlevy mezi zpracováním jednotlivých stupňů projektových dokumentací mohou zkomplikovat a ohrozit předpokládaný harmonogram přípravy.

Srpen 2012